

Plan for forebyggende arbeid barn og unge i Åsnes kommune

2024 – 2027

Vedtatt i Åsnes kommunestyre 27.05.2024 / KST-048/24

Innledning.....	4
Kommunens visjon og verdigrunnlag	5
Kommuneplanens samfunnsdel	5
Satsningsområder for kommunen.....	5
Mandat for utarbeidelse av plan	5
Utfordringer, levekår og demografi.....	7
Fokusområder.....	8
FNs bærekrafts mål	8
Satsningsområde 1: Folkehelse	9
Slik vil vi ha det	9
Slik kommer vi dit og slik gjør vi det	9
Satsningsområde 2: Internt samarbeid	10
Her er vi	10
Slik vil vi ha det	10
Slik kommer vi dit og slik gjør vi det	10
Satsningsområde 3: Kompetanse.....	11
Her er vi	11
Slik vil vi ha det	11
Slik kommer vi dit og slik gjør vi det	11
Føringer for planarbeidet	11
Nasjonale føringer og strategier	11
Overordnede planer/ føringer internt i kommunen:	14
Folkehelseprofil og lokale forhold:.....	15
Tidlig innsats har tre hoveddimensjoner:.....	15
Oppvekstreformen.....	16
Mål	17
«I Åsnes får de med behov riktig hjelp til riktig tid.».....	17
Laget rundt barnet	17
Hvordan lykkes med samordning	18
Hvordan skal Åsnes lykkes?	19

Helhetlig modell for samhandling	19
Samhandlingsverktøy	21
Stafettlogg med stafettholder:	21
Individuell plan med koordinator:	22
Barnekoordinator med Individuell plan som verktøy:	22
Strategiske valg og fokusområder	22
Hovedstrategier	23
1 . Vi skal sikre kontinuerlig kompetanse og handling innenfor tidlig innsats	23
2 . Vi skal sikre god samhandling på laveste mulig nivå.....	23
3 .Vi skal sikre medvirkning og støtte til enkeltindividet og familier.....	23
Familiens hus	23
Struktur og forankring	23
Strategisk team for tidlig innsats og samhandling	24
Enhetsnivå.....	24
Sektornivå.....	25
Rapportering og evaluering.....	25
Handlingsplan.....	25

Innledning

Fra 1.1.2022 ble det innført et krav om at kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker, jf. den nye vedtatte bestemmelsen i barnevernloven § 15-1 annet ledd. FNs bærekrafts mål og barnekonvensjonen vil ligge til grunn for alt arbeid i kommunen.

Planen synliggjør det forebyggende arbeidet i kommunen. Den bidrar til å sikre helhetlige, likeverdige, kontinuerlige og samordnede tjenester for sårbare barn, unge og deres familier. Den beskriver målet for det forebyggende arbeidet og hvordan det er organisert. Planen hjelper oss i arbeidet med å bli bevisste på de utfordringene vi har, og hva vi må fokusere på i framtiden når det kommer til forebygging og tidlig innsats for utsatte barn og unge. Dette er et dynamisk dokument som er nært knyttet til praksis og øvrige planer i kommunen. Planen skal følges av kvalitets-/handlingsplaner i de ulike tjenestene og skal ytterligere bidra til å sikre tverrfaglig samhandling.

Åsnes kommune skal levere gode grunntjenester til barn, unge og deres familier. Tjenesteområdene skal ha særlig fokus på forebygging og tidlig innsats for å sikre rett hjelp til rett tid og forhindre utenforskap. Tjenestene som gis skal være preget av helhet og sammenheng. Barn, unge og familiene skal oppleve å bli møtt med gode felles verdier og holdninger fra kommunens ansatte gjennom hele oppveksten. Kommunen skal samhandle og bygge gode lag for å kunne gi helhetlige tjenester. Tjenesteutvikling skal skje sammen med barn, unge og deres foresatte. I Åsnes skal barn og unge oppleve at de blir lyttet til og tatt på alvor, barnets stemme skal vektlegges jf. Barnekonvensjonen art.12. Barns beste skal vektlegges og vurderes jf. barnekonvensjonen art. 3.

Ansatte i alle ledd skal bidra til kvalitet i tiltak, legge til rette for samhandling og innsats på tvers av enheter og profesjoner i dialog med barn, unge og foreldre. Planen skal gi føringer og bidra til endring av kultur for tverrfaglig og forebyggende samarbeid. Planen er forsøkt skrevet enkelt og kortfattet. Planen er delt i to og første del omhandler mål, hovedutfordringer og strategier. Andre del gir en oversikt over kunnskapsgrunnlaget for valget av strategier. I tillegg til planen er det utarbeidet en oversikt over tiltakene vi har for å nå de overordnede målene vi har i Åsnes kommune. Den vil i tillegg sikre oversikt og kunnskap om hvilke tiltak som er i kommunen.

Planen forankres i Lov om endringer i velferdstjenestelovgivningen (samarbeid, samordning og barnekoordinator). Endringer og rettigheter om tiltak og ansvar blir en del av planen.

Kommunens visjon og verdigrunnlag

Visjoner og verdigrunnlag representerer grunnleggende verdier og skal gjennomsyre det vi jobber med.

«Åsnes – inkluderende og miljøbevisst»

«Engasjement – Samarbeid – Servicefokus»

«Alle tiltak for barn skal være til barnets beste».

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i 2011 og skal revideres. Åsnes kommunes planstrategi peker på fokusområdene. Denne skal revideres 23/24

- frivillighet
- tidlig innsats
- innbyggerrekruttering
- folkehelse
- klima og miljø

Satsningsområder for kommunen

Mandat for utarbeidelse av plan

Fra 1.1.2022 er det innført krav om at kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker. Dette vil bidra til en overordnet forankring av det forebyggende tilbudet og fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet. Det vil dessuten være et viktig verktøy for å sikre forpliktende og systematisk innsats for å legge til rette for helhetlige tjenester. Planen for det forebyggende arbeidet skal inneholde en beskrivelse av:

- overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet
- hvordan ansvaret skal fordeles mellom etatene
- hvordan oppgaveløsningen skal organiseres
- hvordan ulike etater skal samarbeide

Planens forankring og hoved premisser

Kommuneplanens samfunnsdel sier dette:

«Alle barn i Åsnes har krav på den samme grunnleggende kompetanse. For å innfri dette, må kommunen arbeide målrettet med samhandling mellom barnehagene, skolene og andre faginstanser. Nok kvalifiserte og motiverte ansatte er også en forutsetning for å oppnå dette.»

Sentralt for helsefremmende samfunnsutvikling er fokus på hva som fremmer god helse fremfor årsaker til sykdom. Folkehelsearbeidet skjer i hovedsak utenfor helsesektoren og krever tverrsektoriell satsning og samskaping mellom offentlige, frivillige og private aktører.

I Åsnes kommune er det vedtatt at vi skal tenke folkehelse i alt vi gjør. Folkehelse favner alle områder av dagliglivet, så hvordan skal vi gjøre gode vurderinger på om et tiltak/plan har betydning for folkehelse?

En betydelig andel av kommunens befolkning er barn og unge. Det er særskilt viktig at kommunen planlegger for et trygt, godt og stimulerende oppvekstmiljø. Dette skapes blant annet ved god tverrfaglig samhandling, samt fokus på tidlig innsats og forebygging.

Åsnes har i mange år arbeidet med tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid. Det er behov for en plan som forplikter og samordner innsatsen på tvers av sektorene. Dette er viktig for å lykkes med innsatsen.

«Plan for tidlig innsats og tverrfaglig samhandling» er kommunens plan for forebyggende arbeid blant barn og unge og deres familier. Planen er et verktøy for alle som jobber med denne gruppen innbyggere. Planen skal gi en oversikt over arbeidet med forebygging og tidlig innsats, og den skal peke ut en forpliktende retning for videre arbeid og forbedringsområder i kommunen.

«Vi står sammen som en trygg base og bidrar til trygge barn.»

Planen er et styringsverktøy for bedre å lykkes med å bistå barn og familier på best mulig måte, med rett hjelp til rett tid. Dette fordrer en tverrfaglig kultur som arbeider med tidlig innsats gjennom kompetanseheving, samhandling på tvers og gjennom robuste profesjonsfellesskap.

Lykkes kommunens tjenester og andre i nettverket med å fange opp og handle når det oppdages skjevutvikling tidlig, vil man forebygge utenforskap og bidra til deltakelse og mestring. Dette har en menneskelig og økonomisk gevinst, og skaper muligheter nå og i framtida.

Faktorer av betydning

Innsats for å sikre at barn og unge har gode oppvekstsvilkår er en avgjørende faktor for å forebygge frafall fra skole og opplæring, kriminalitet, rusproblemer, psykiske vansker og generelt dårlig helse. Barnas foresatte er de viktigste personene i deres liv, og deres omsorgsferdigheter er av særlig betydning. Barns levekår og livskvalitet er også avhengig av familiens økonomi og ulike sosiale forhold.

Utfordringer, levekår og demografi

Åsnes har mange utfordringer som gjør tidlig innsats viktig. Åsnes har høy andel av sosiale kostnader og mange under 30 år utenfor arbeidslivet. Kongsvingerregionen har hatt høyt frafall i videregående skole, spesielt blant gutter.

Folkehelseprofilen for Åsnes kommune synliggjør hvor nødvendig det er å satse på barn, unge og familier, for å motvirke en fortsatt negativ utvikling. Profilen viser en rekke utfordringer hvor Åsnes ligger over landsgjennomsnittet som underbygger betydningen av tidlig innsats.

Ung data-undersøkelsen viser at ungdom i Åsnes debuterer tidlig med alkohol, og drikker like mye som jevnaldrende i forhold til fylket og landet for øvrig. Undersøkelsen viser også at Åsnes har utfordringer knyttet til foresattes egne holdninger til alkohol. Kommunens tiltak kan bare være supplement til foresatte. Nasjonalt har det vært en jevn økning de siste 20 årene i antall barn med råd og veiledningstiltak fra barneverntjenesten.

I Åsnes kommune sine tall fra 2021 ligger vi høyere på antall innkommende bekymringsmeldinger (7,4 %) kontra innlandet ellers (5%). Antall undersøkelser som er foretatt av barnevernstjenesten i Åsnes i aldersgruppen 0-17 år ligger på 7,4 % i Åsnes, mens Innlandet ligger på 5%. Ser vi på barn med barnevernstiltak i alderen 0-17 år ligger kommunen betydelig høyere 6,7%, kontra Innlandet hvor tallet ligger på 4,4%.

Kommunen ser også utfordringer hos barn og unge som spenner seg over ulike fagområder, og som øker i omfang i barne- og ungdomsårene. Dette til tross for ulike styrkingstiltak over tid i helsestasjon, barnehage og skole. Dette gir indikasjoner på at noe må gjøres annerledes enn det som til nå har blitt gjort. Godt tverrfaglig samarbeid blir viktig for å møte familiens behov og gi tidlig hjelp.

Psykiske vansker blant barn og unge er også en stor utfordring. Tilgang og kjennskap til andre viktige voksenpersoner kan være avgjørende for mange barn og unge. Viktige forebyggende tiltak vil være å sette flere foresatte i stand til å ivareta god nok omsorg for barna.

Faktorer som kan påvirke barn, unge og familiens psykiske helse er mange. Åsnes har særlige utfordringer med:

- Rusmiddelbruk – de unge og foresatte
- Psykiske helseutfordringer – de unge og foresatte
- Mangelfull omsorg og svak fungering hos foresatte
- Sosiale ulikheter i økonomi og levekår, stort utenforskap
- Spill- og nettproblematikk

(Barnevernets statistikk og Ungdata.no)

Det er avgjørende i det forebyggende arbeidet, at man har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse om hvilke faktorer som påvirker den psykiske helsen, og at denne kunnskapen integreres i de ulike tjenestenes praksis. Motvirke utenforskap er en viktig satsning og det må arbeides på alle nivå for å få til endring. Pårørendearbeid og hjelp til **barn som pårørende** er også viktig forebyggende arbeid. Bedre samarbeid med tjenester som jobber med voksne og tjenester som jobber med barn i hht. psykisk sykdom og rus hos foreldre/ i familier er et område som Åsnes må prioritere ytterligere.

Følgende tall er hentet fra Folkehelseinstituttet og viser andel som tar selvmord på 100 000 innbygger i alderen 0-74 år.

År			2007-2016	2008-2017	2009-2018	2010-2019	2011-2020	2012-2021	2013-2022
Geografi	Dødsårsak	Kjønn							
Hele landet	Selvmord (X60-X84, Y87.0)	menn	15,4	15,4	15,7	15,7	15,8	15,8	15,9
		kvinner	6,9	7,0	7,1	7,2	7,1	7,1	7,1
Innlandet	Selvmord (X60-X84, Y87.0)	menn	18,8	18,8	19,2	18,5	18,6	18,8	19,2
		kvinner	6,6	6,6	6,4	6,4	5,9	5,8	5,4
Åsnes	Selvmord (X60-X84, Y87.0)	menn	28,4	25,5	25,5	25,6	22,8	25,7	:
		kvinner	:	:	:	:	:	:	:

Vi har her kun resultat for menn i Åsnes kommune. Disse tallene viser derimot at andelen gutter i Åsnes som tar selvmord er vesentlig høyere enn for Innlandet og for landet samlet. I perioden 2012-2021 var andelen selvmord per 100 000 på hele 25,7 i Åsnes (gutter). Tilsvarende tall for landet var på 15,8.

Fokusområder

Prioriterte fokusområder som ivaretar avsnittet i samfunnsdelen, er:

- Barn og unge
- Tidlig innsats
- Tverrfaglig samhandling

FNs bærekrafts mål

FNs bærekrafts mål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. Norge har forpliktet seg til å jobbe mot målene og det er viktig at alle bidrar, selvfølgelig også Åsnes kommune. Satsningsområdene i sektorens strategiske plan er på den bakgrunn knyttet til utvalgte bærekrafts mål.

Flere av bærekrafts målene kunne vært anvendt, men det er vurdert nødvendig å foreta valg på de mål som er vurdert mest relevant med bakgrunn i valgte satsningsområder. Dette vil likevel ikke utelukke arbeid mot øvrige bærekrafts mål i implementeringsprosessen.

Satsningsområde 1: Folkehelse

FNs bærekraftsmål nr. 3: [God helse og livskvalitet](#)

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen ([Regjeringen.no](#)).

Her er vi

Livsstilsykdommer og psykisk uhelse dominerer folkehelseprofilen vår, og vi har mange unge innbyggere som er utenfor arbeid eller utdanning. Utviklingen sier en økning de siste fem årene på 40% blant unge under 30 år som havner i utenforskapet. Med utenforskap menes i denne sammenheng personer som helt eller delvis står utenfor arbeidslivet. Flere enn hver 5. person i Åsnes er arbeidsufør. Utenforskap medfører gjerne sosiale ulikheter, hvilket kan sies å være den største folkehelseutfordringen.

Slik vil vi ha det

- Flere opplever god helse og evne til å mestre psykiske utfordringer
- Flere gjennomfører utdanning
- Flere deltar i arbeidslivet
- Redusert sosial ulikhet. Alle har lik tilgang til tjenester og muligheter uavhengig av egen eller foreldrenes sosioøkonomisk status
- Færre opplever ensomhet og utrygghet

Slik kommer vi dit og slik gjør vi det

- Folkehelsearbeidet er kontinuerlig og systematisk. Det forankres i politiske og administrative vedtak som vises i planverk
- Forebyggende tiltak må ses som investeringer
- Tiltak skapes ut fra behov og med bakgrunn i oversikt over helsetilstanden i kommunen (folkehelseprofilen og oppvekstprofilen)
- Lavterskeltilbud som retter seg direkte mot utfordringsbildet videreutvikles
- Tjenester organiseres slik at de oppleves koordinerte og mestringsorienterte
- Enhetene bruker de verktøy som er bestemt i oppfølgingen av barn og unge.

Satsningsområde 2: Internt samarbeid

FNs bærekraftsmål nr.17: [Samarbeid for å nå målene](#)

For å nå målsettingen om forebygging og tidlig innsats er internt samarbeid et viktig virkemiddel. Med internt samarbeid menes samarbeid på tvers av alle sektorene i kommunen og gjennom interkommunale samarbeidsavtaler. Leve hele livet-reformen og Oppvekstreformen setter tydelige krav og forventninger til tverrfaglig samarbeid internt og mellom enheter og sektorer.

Her er vi

Det ses eksempler der flere tjener på godt samarbeid. Likevel bærer sektorene preg av noe «silo-tenkning» der man først og fremst sørger for sitt område. Vi har for lav kunnskap om hverandre til å høste nytten av samarbeid i tilstrekkelig grad. Samarbeid med andre prioriteres ikke høyt nok i hverdager preget av høyt tempo. Innenfor oppvekst samarbeider Kongsvingerregionen i kompetansenettverk, det er utarbeidet egne mål og tiltak for regionen, som er i tråd med kommunens arbeid med oppvekstreformen.

Slik vil vi ha det

- Vi har lav terskel for å gi konstruktive tilbakemeldinger
- Vi har høy toleranse for ulike meninger
- Vi høster positive synergieffekter og effektivisering gjennom samarbeid
- Vi er ikke parter – men partnere

Slik kommer vi dit og slik gjør vi det

- Vi leder utvikling i ønsket retning ved å jobbe strukturert
- Samarbeid vurderes alltid som arbeidsform
- Samarbeid mellom avdelinger og enheter forankres i sektorens ledergruppe
- Vi samarbeider med politisk og administrativ ledelse for å nå målene
- Samarbeid på tvers av sektorer, med nabokommuner og regioner må forankres i kommunedirektørens overordnede strategiske ledergruppe
- Alle enheter medvirker og involveres i utarbeidelse av planer for satsningsområdet «Internt samarbeid». Planer skal ha tiltak for å nå målene.

Satsningsområde 3: Kompetanse

FNs bærekraftsmål nr. 4: [God utdanning](#).

Innen 2030 sikre at alle jenter og gutter fullfører gratis og likeverdig grunnskole og videregående opplæring av høy kvalitet som kan gi dem et relevant og reelt læringsutbytte. Er blant annet et av målsetningene i økt kompetanse. Samfunnet vil trenge mennesker med den nødvendige kompetansen for å møte utfordringene som folkehelseprofilen og oppvekstprofilen viser.

Her er vi

Sektor oppvekst, innehar betydelig kompetanse. Vi har relativt lav turnover, men det ses allerede utfordringer med å rekruttere ønsket kompetanse innenfor sektoren. Vi gir gode muligheter for videre- og etterutdanning.

Slik vil vi ha det

- Sektoren har dekket sitt kompetansebehov og vi er rustet for fremtida
- Medarbeidere får benytte sin kompetanse og sektoren nyttiggjør seg av denne
- Vi har organisert og fordelt oppgaver slik at vi dekker påkrevd kompetanse
- Vi har produktive samarbeidsarenaer der faggrupper jobber strategisk innenfor sitt fagfelt
- Vi ønsker å beholde de ansatte som allerede innehar rett kompetanse.

Slik kommer vi dit og slik gjør vi det

- Vi benytter medarbeidernes kompetanse på mest hensiktsmessige måte
- Vi leder kompetanseutviklingen på sektoren gjennom en strategisk kompetanseplan
- Vi samarbeider med utdanningsinstitusjoner og spesialisttjenester
- Vi tilpasser organisasjonen og tar i bruk oppgaveglidning for å optimalisere ressursbruk slik at påkrevd kompetanse nyttes mest hensiktsmessig

Føringer for planarbeidet

Nasjonale føringer og strategier

Fra 01.08.2022 ble totalt 14 lover på velferdsområdet endret. Formålet er å styrke oppfølgingen av utsatte barn og deres familier, gjennom å øke samarbeidet mellom velferdstjenestene. Det går fram av de ulike lovene, at tjenestene skal samarbeide med offentlige instanser og andre tjenesteytere, når samarbeid er nødvendig for å gi barnet et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Det er spesifisert at ved behov skal kommunen bestemme hvilken kommunal instans som har samordningsansvar. Rett til barnekoordinator

gjelder for familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne.

Nasjonal veileder for samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier 2022:

Omtaler følgende bestemmelser:

- Plikt for velferdstjenestene til å samarbeide uten at samarbeidet er knyttet til en enkelt sak (samarbeid på systemnivå)
- Plikt for velferdstjenestene til å samarbeide i enkeltsaker (samarbeid på individnivå)
- Samordningsplikt for kommunen
- Rett til barnekoordinator
- Rett til individuell plan (IP)

Hensikten med veilederen er å forklare bestemmelsene nærmere, tydeliggjøre ansvar og myndighet, gi veiledning om hvordan pliktene kan ivaretas og være et praktisk verktøy for implementering av de nye eller endrede bestemmelsene. Veilederen beskriver lovendringene som er relevante for samarbeid på tvers av tjenestene, og gir ikke sektorspesifikk veiledning.

Nasjonal faglig retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge

Målet med retningslinjen er å styrke oppdager- og handlingskompetansen hos ledere og ansatte i kommunen slik at utsatte barn og unge oppdages tidlig, og får tilpasset hjelp og oppfølging.

Oppvekstreform

Barnevernsreformen, også kalt Oppvekstreformen, trådte i kraft 01.01.2022

Fokuset på forebygging og tidlig innsats gjør at barnevernsreformen ofte omtales som en oppvekstreform. Tidlig innsats har som mål å gi hjelp når problemene er små, for å hindre at de utvikler seg og blir store.

Når problemene er små, kreves det mindre innsats og ressurser for å avhjelpe vanskene til barn og familier. Når problemene blir store blir det ofte behov for spesialiserte og dyre tiltak som fosterhjem og institusjon. Disse ressurskrevende tiltakene befinner seg gjerne utenfor lokalmiljøet, noe som ikke er heldig verken for barnet, familien og barnevernet som skal følge opp. Reformen gir barneverntjenesten større faglig og økonomisk ansvar enn tidligere når det kommer til fosterhjemsoppfølging.

Barneverntjenesten skal ha sitt fokus på kjerneoppgaver og bruke mer ressurser på de alvorlige sakene. Kommunene er i behov av ulike lavterskeltilbud som raskt kan settes inn når problemene er små. Det er ikke hvem som gir hjelpen som er det viktige, men at hjelpen kommer tidlig nok, og at den virker. Dette krever økt samhandling på tvers av tjenester, og tidlig avklaring på hvem som skal hjelpe. Reformenes mål om å bidra til å styrke det forebyggende arbeidet og tidlig innsats vil kun bli oppnådd gjennom endringer i hele oppvekstsektoren, og i samarbeid med de fortsatte. Hele laget rundt barnet må bidra.

Regjeringens strategi for foreldrestøtte Trygge foreldre-trygge barn 2018-2021

Familien er den viktigste rammen rundt barns liv og utvikling. I familien skal barn få kjærighet, trygghet til å være seg selv og støtte til å vokse og utforske verden på egen hånd. I familien legges grunnlaget for fremtidig samfunnsdeltagelse og overføring av verdier mellom generasjoner. Å støtte opp om familien som institusjon er derfor av stor betydning for regjeringen.

Pårørendeveilederen (sist oppdatert 29.1.2019)

Å fange opp, ivareta og samhandle om barn som pårørende er lovpålagt, og et viktig område for tidlig innsats mht. utfordringsbildet i kommunen.

Pårørendeveilederen handler om involvering av og støtte til pårørende i hele helse- og omsorgstjenesten. Veilederen beskriver pårørendes rettigheter og helse- og omsorgstjenestens plikter og gir anbefalinger om god praksis. Veilederen omfatter alle pårørendegrupper, uavhengig av pasientens eller brukerens diagnose, og inkluderer eldre, voksne, ungdom og barn som pårørende.

Regjeringens pårørendestrategi 2021-2025:

Barnehage- og skolepersonell har ikke den samme lovfestede plikten som helsepersonell til å ivareta barn som pårørende spesielt, men i regjeringens pårørendestrategi og handlingsplan omtales barnehage og skole som naturlige samarbeidspartnere. For å være et trygt sted for barn i en vanskelig periode trenger barnehagen og skolen å kjenne til barnets hjemmesituasjon. Utveksling av informasjon er et felles ansvar.

Nasjonal veileder vedrørende Psykisk helsearbeid barn og unge

Formålet med veilederen er å bidra til at kommuner ivaretar barn og unge mellom 0-25 år med psykiske plager, og deres familie, ved at kommuner:

- støtter opp om de arenaene som barn og unge og deres familie er på slik at de virker helsefremmende og forebyggende
- planlegger og utvikler psykisk helsetilbud
- tilbyr lavterskeltilbud og helhetlig oppfølging tilpasset behovene
- samarbeider med psykisk helsevern for barn og unge.

Prop. 121 S (2018–2019) Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019–2024)

Proposisjonen omhandler regjeringens opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (0-25 år) for perioden 2019–2024. Med den vil regjeringen jobbe for at flere skal oppleve god psykisk helse og god livskvalitet, og at de som trenger det skal få et godt behandlingstilbud.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis ble innført i 2020/21. Denne ordningen skal sikre at kommuner har nødvendig kompetanse og tverrfaglig samarbeid i «laget rundt barnet» til raskt å kunne gi et inkluderende læringsmiljø og dekke behovet for særskilt tilrettelegging hos barn og unge.

«Mestre hele livet» Regjeringens strategi for psykisk helse (2017-2022)

Regjeringen har som mål at flere skal oppleve god psykisk helse og trivsel, og at de sosiale forskjellene i psykisk helse skal reduseres. Vi vil skape et samfunn som fremmer mestring, tilhørighet og opplevelse av mening. Samtidig vil vi legge til rette for å fange opp de som trenger hjelp, og iverksette målrettede tiltak for den enkelte som er i en sårbar situasjon, før de kanskje utvikler lidelser. For de som utvikler psykiske lidelser, skal tjenestene være tilgjengelige, gode og koordinerte.

“Frihet fra Vold” regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021-2024

For å lykkes med å bekjempe vold i nære relasjoner må innsatsen være helhetlig og samordnet. Gjennom denne handlingsplanen legger regjeringen til rette for effektiv forebygging, mer likeverdige og sammenhengende tjenester til voldutsatte og ansvarliggjøring, straffeforfølgning og behandling av den som utøver vold. Dette er i tråd med Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner.

“Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold” handlingsplan for 2021-2024

Arbeidet mot negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse har lenge vært høyt prioritert av regjeringen. Arbeidet handler om å ivareta grunnleggende rettigheter, sikre frihet og likestilling for alle, bekjempe vold og overgrep, forhindre utenforskap og helseplager og sikre likeverdige offentlige tjenester til hele befolkningen. Negativ sosial kontroll og æresrelatert vold er vedvarende utfordringer, og med handlingsplanen vil regjeringen videreutvikle og styrke arbeidet.

Overordnede planer/ føringer internt i kommunen:

- Kommuneplan: Samfunnsdel og arealdel
- Økonomiplan
- Planstrategi
- Folkehelse: Tidlig innsats, frivillighet og økt innbyggertall
- Oversiktsdokument Folkehelse, Åsnes kommune 2020
- ESS'et
- HMS

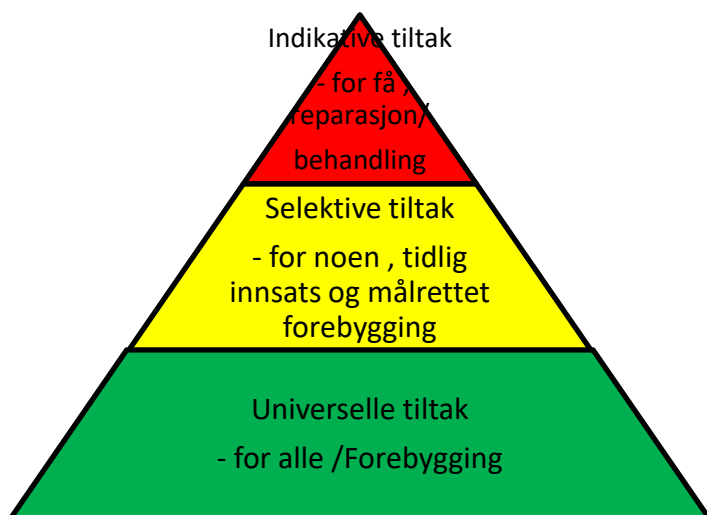

Folkehelseprofil og lokale forhold:

- Kultur
- Demografi
- Geografiske forhold
- Sosial arv og utenforskap
- Arbeidsmarked

Tidlig innsats har tre hoveddimensjoner:

Under viser vi en modell som viser grunntanken for hvordan man tenker tidlig innsats og forebyggende arbeid. Kommunen skal ha god oversikt over utfordringene. Tiltakene er da å tilby gode og tilpassende tjenester på lavest mulig nivå. Dette vil være positivt for inkludering og hindre utenforskap. Modellen kan brukes for hele oppveksten, altså hvordan det jobbes mot barn, unge og deres familie, og de arenaene hvor de deltar. I arbeidet med tidlig innsats og forebygging er det vanlig å dele inn tiltakene i universielle, selektive og indikative tiltak.

Nivå 1. Universelle tiltak (grønn) – for alle, forebygging.

Tiltakene har betydning for og omfatter alle barn og unge i kommunen. Kommunen skal så tidlig som mulig **oppdage** faktorer som kan ha negativ innvirkning på barns og unges helse, personlige utvikling og læring.

Nivå 2.

Selektive tiltak (gul) – for noen, tidlig innsats og målrettet forebygging.

Spesielt rettet mot grupper som står i fare for å få en negativ utvikling. Kommunen skal så tidlig som mulig **prioritere tiltak** som kan forebygge utvikling av problem som kan ha negativ innvirkning på barns og unges helse, personlige utvikling og læring

Nivå 3.

Indikative tiltak (rød) – for noen få, reparasjon og behandling.

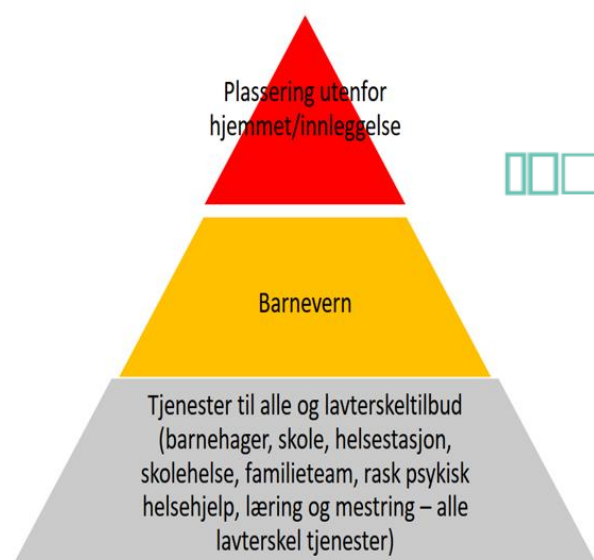
For barn og unge med klart definerte hjelpe-behov. Når det oppstår problem som kan ha negativ innvirkning på barns og unges helse, personlige utvikling og/eller læring, skal det så tidlig som mulig **iverksette tiltak** som kan avhjelpe.

Oppvekstreformen

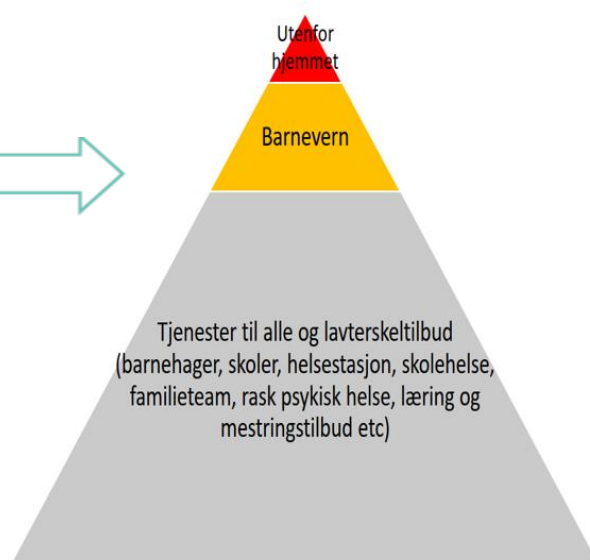
Oppvekstreformen, sett opp mot modellen ovenfor kan visualiseres slik. Målet er at antall saker skal reduseres i barnevernstjenesten, og at andel av barn som mottar tiltak utenfor hjemmet er minimale. Modellen nedenfor viser at vi som kommune må gi et bedre helhetlig tilbud til barn, unge og familier hvor vi ser risiko for vansker, og hvor vi ser det er vansker. Vi må etablere gode støttesystemer rundt barnet og familien.

Dette betyr at alle tjenester som er i kontakt med barnet og deres familie gir rett hjelp på lavest mulig nivå, og så tidlig som mulig. Det kommunale tiltaksapparatet må utvikles slik at kommunen kan tilby et bredt spekter av tiltak som er tilpasset barn og familier med ulike behov. Med et godt utbygd tiltaksapparat skal de fleste sakene henvises til andre instanser i kommunen enn barnevernet.

Dagens situasjon:

Oppvekstreformen:

Åsnes kommune må jobbe med å dreie tjenestene slik at vi går fra dagens situasjon til slik oppvekstreformen krever. Vi må satse mer på de forebyggende tiltakene vi vet virker for å få til denne endringen som kreves, fra mindre barnevern til mer forebygging.

Tidlig innsats, med tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, er først og fremst en investering i innbyggernes velferd, men må også ses på som en investering som kan spare kommunen for mer inngripende og kostbare tiltak senere.

Forebygging og tidlig innsats vil kunne spare kommunene for mer inngripende og dyre tiltak som institusjonsplasser. Flere ressurser er bundet opp i barn som i dag er plassert i fosterhjem eller institusjon, og det vil ta tid å kunne omdisponere kommunale ressurser fra reparasjonskostnader til forebyggende tiltak. For å lykkes med å snu dette, krever det høyere ressursinnsats over en periode på noen år. Gevinsten ved bedre forebyggende arbeid vil derimot kunne være høy både menneskelig og økonomisk.

Mål

«I Åsnes får de med behov riktig hjelp til riktig tid.»

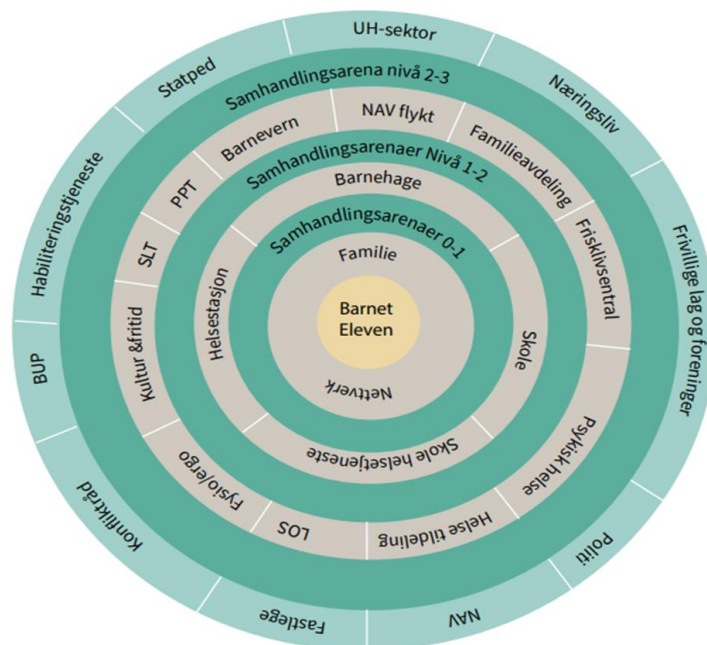
Dette er det overordnede målet for fokus-området for *«Plan for forebyggende arbeid barn og unge i Åsnes kommune»*. Målet krever systematisk tidlig innsats ved at Åsnes forebygger, oppdager og avhjelper.

Tverrfaglig samarbeid rundt barn, unge og familier er viktig for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Siden utfordringer rundt barn og unge ofte er sammensatte, er det nødvendig å tenke nettverk og familie sammen med kommunen. Kommunen har som mål å oppdage barn med behov for tjenester så tidlig som mulig, for å unngå at vanskene vedvarer og/eller øker. Kommunen skal sørge for at barn blir sett og ivaretatt, og at hjelpeapparatet handler ved en bekymring. Tverrfaglig samarbeid forutsetter en overlappende og samtidig innsats fra ulike tjenester og nivåer.

Laget rundt barnet

Tidlig innsats i hver enkelt enhet/tjeneste, gir ikke gode nok resultat. Derfor blir tverrfaglig samhandling og å etablere gode strukturer noe vi må fokusere mer på. Vi må se barnet/ eleven tidlig nok, og gi riktig hjelp. Det betyr at vi ikke bare må fokusere på barnet/ eleven selv men også deres omgivelser. Modellen nedenfor viser laget rundt et barn eller elev:

Det er mange tjenester som kan bli involvert når det oppstår en bekymring eller uro omkring ett barn eller elev. Målene i tverrfaglig samarbeid må da være:

- Barn og unge som trenger hjelp, blir oppdaget tidlig og får hjelp uavhengig av om utfordringene gjelder lærevansker, psykisk eller fysisk helse, familiesituasjon eller annet.
- Barn og unge og deres familier/foresatte får den helhetlige oppfølgingen de trenger av ulike tjenester.
- Kultur for tverrfaglig samarbeid skal bidra til at alle barn opplever et godt og inkluderende oppvekst-, leke- og læringsmiljø.

Skal denne modellen fungere er det viktig at skole og barnehage etablerer sitt indre støttesystem, og avsetter tid internt til møter for dette arbeidet. Barnet/ eleven selv skal så langt det er mulig involveres. Foresatte er også viktige deltagere i de tiltak som bestemmes i det interne støttesystemet. Det er utarbeidet en handlingsveileder som ligger på kommunens hjemmeside, som kan brukes som støtte i dette arbeidet.

Hvordan lykkes med samordning

For å lykkes med samordning må dette forankres hos ledere og det må sikres gode samhandlingsarenaer mellom sektorene og tjenestene. I arbeidet med barn/ elever og deres familie må vi koordinere tiltakene og bruke riktig kompetanse. Brukermedvirkning er også sentralt i dette arbeidet. Vi må skape noen felles arenaer og prioritere ressursene mot tidlig

innsats og tverrfaglig/tverretattlig samhandling. Forskning sier at både tidlig intervensjon og samhandling virker for de som trenger noe støtte i livene sine.

Hvordan skal Åsnes lykkes?

For å lykkes kreves systematisk arbeid, og tydelige prioriteringer.

- Barn og unge skal oppleve å bli tatt på alvor og medvirke i egen hverdag
- Kommunens ansatte skal bli bedre og mer systematisk i det forebyggende arbeidet.
- Foresatte skal oppleve at barn, unge og de selv mottar god hjelp og støtte fra kompetente ansatte.
- Enhetene må utfordre etablerte kulturer, rutiner og strukturer både innad i og på tvers av tjenester.
- Kommunen skal ha stort fokus på familier, bedre samhandling mellom tjenester som har voksne som primærbrukere, og tjenester som har barn som primærbrukere og handle på risiko.
- Kommunen skal være en lærende organisasjon med forbindelse mellom alle nivå.

Målsettingen er at tidlig innsats skal være forankret i alle ledd og på alle nivå i kommunen. Alle som jobber med og for barn, unge og familier i Åsnes kommune, skal ha kjennskap og eierskap til dette planverket. Tidlig innsats kan i mange tilfeller starte før barnet er født.

Planen skal være en kilde til informasjon om hvordan Åsnes kommune jobber med tidlig innsats, og hva som ligger innen ansvarsområdet i de ulike tjenestene. Informasjon om planverket skal ligge tilgjengelig for alle innbyggerne.

Planen er et forpliktende styringsverktøy for ledere og alle ansatte i arbeidet med å implementere tiltakene. De skal delta aktivt i det tverrfaglige arbeidet med å bygge gode samhandlingskulturer, med mål om å forebygge, fange opp barn, unge og familier i risiko og iverksette tiltak.

Helhetlig modell for samhandling

Åsnes har utarbeidet en samhandlingsmodell, «Åsnesmodellen», som viser ansvar og sammenheng. Målet er å oppdage risiko-utsatte barn, unge og deres familier og yte tidlig innsats.

«Åsnesmodellen» har som mål at kommunen skal være en trygg base som gir gode utviklingsmuligheter. I modellen er det samlet planer, en oversikt over systemer og tjenester, veiledere, rutiner og tiltak.

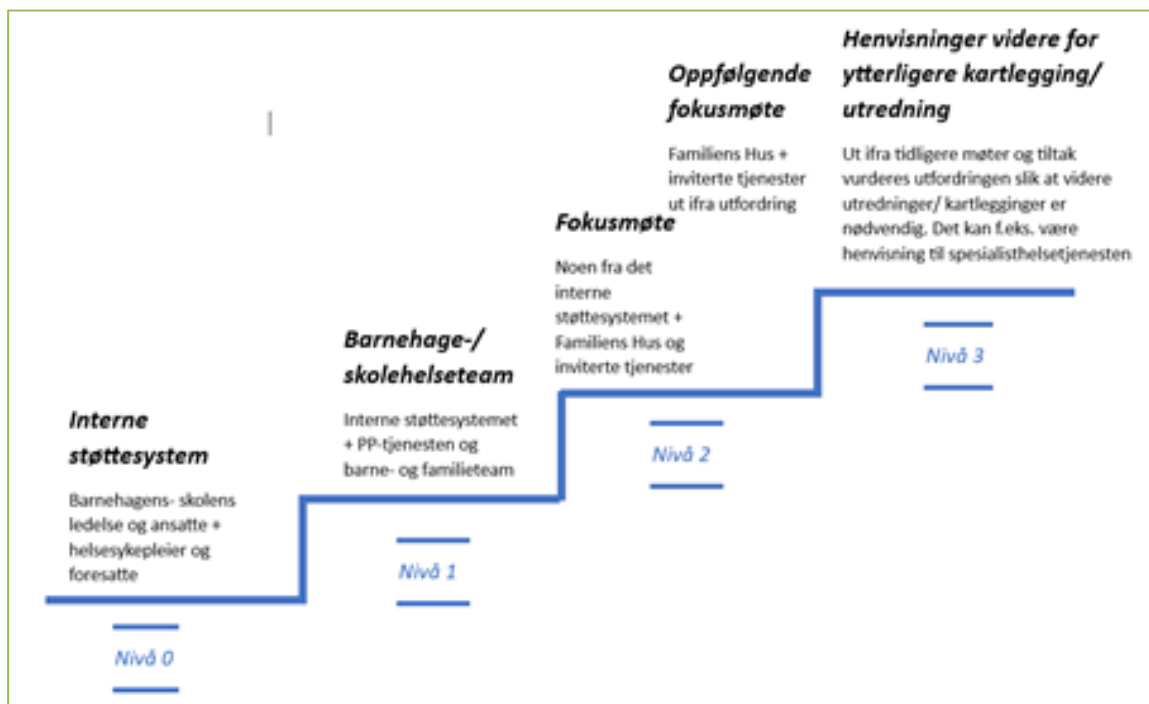

I Åsnes skal vi ha fokus på bedre samhandling mellom tjenester som arbeider med barn og tjenester som arbeider med voksne i et familieperspektiv.

Under illustreres «Åsnesmodellen» med et tre. Røttene symboliserer kommunenivå, og stammen er symbolet på enhetsnivå. Alle utgjør en del av barn og unges base, som illustrert med trekronen (individnivå). Dette er både barn/unge, foreldre/foresatte, utvidet familie, venn/nabo, trener/leder i fritidsaktivitet, innvandrere, ansatte i møte med barn, ansatte i møte med foreldre/foresatte. (Det er informasjon og veiledning til disse gruppene i Åsnesmodellen)

I arbeidet med tidlig innsats og i «Åsnesmodellen», organiseres samhandlingen i modellen «Samhandlingstrappa»:

Denne viser de ulike trinnene i samhandlingen på tvers av enheter og tjenester. Til det beste for brukerne, skal det være minst mulig vente-tid mellom hvert trinn, og man skal ha et bevisst forhold til hva som er riktig hjelp til enhver tid. Mer utfyllende informasjon om trappa finnes i «Åsnesmodellen».

Samhandlingsverktøy

I Åsnes kommune skal vi bruke det elektroniske samhandlingsverktøyet Flyt Samspill, for enklere samhandling, koordinering av målrettet innsats, sikre flyt i overganger, og brukarmedvirkning. Dette er en nettbasert samhandlingsplattform med nivå 4 pålogging. Man utarbeider en elektronisk plan, og samhandling skjer via dette verktøyet, i saker hvor flere fagpersoner skal samhandle på tvers av fag/tjenesteområder. Vi har 2 plantyper i Flyt samspill: Stafettlogg (SL) og Individuell plan (IP).

Stafettlogg med stafettholder:

Stafettlogg skal tilbys foresatte (og ungdom), når en eller flere hjelpetjenester tilknyttes et barn (0-18 år) i tillegg til barnehage/skole. Tjenesteytere plikter å forhøres seg om familien er i kontakt med hjelpetjenester og om barnet/ungdommen har Stafettlogg. Videre tilby Stafettlogg dersom de ikke har det, eller inngå i samarbeidet dersom stafettlogg er opprettet. Ansatt i barnehage/skole skal være stafettholder, som oppretter stafettlogg og koordinerer samarbeidet, dersom ikke annet avtales. Hensikten er god tidlig målrettet tverrfaglig innsats,

flyt i samhandlingen, og brukermedvirkning. Stafettloggen henger sammen med Handlingsveileder og Flyt-skjema for tidlig innsats til barn, unge og familier i risiko (prosessen fra identifisering til tiltak, og tverrfaglig samhandling og samhandlingstrappen); kjernen i Åsnesmodellen.

I Åsnes kommune skal vi ha fokus på tidlig innsats og tverrfaglig samhandling, og sektorlederne har besluttet at fra 01.01.21, skal alle som fyller vilkårene, tilbys stafettlogg.

Individuell plan med koordinator:

Barn, unge, voksne og eldre med behov for langvarige og koordinerte tjenester har rett til å få utarbeidet individuell plan (IP) i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven, helsepersonell loven, sosialtjenesteloven, nav-loven, og barnevernloven. Har man behov for to eller flere helse- og omsorgstjenester over en viss tid, skal kontaktperson i barnehage/skole og hjelpetjenester informere om IP, og journalføre at man har informert om og tilbudt det. Videre bistå med henvendelse til lokal administrator for IP ved KFF. Lokal administrator for IP ved Koordinering Fag og Forvaltning (KFF) vurderer om IP skal opprettes, og tildeler koordinator. Hensikt er koordinering av tilbud fra flere tjenester, og brukermedvirkning. Planen skal bidra til å klargjøre ansvarsforhold og samordne tiltak og tjenester.

Barnekoordinator med Individuell plan som verktøy:

Familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester, har rett til barnekoordinator etter pasient- og brukerrettighetsloven. Kontaktperson i barnehage/skole og hjelpetjenester skal informere om barnekoordinator, og journalføre at man har informert om og tilbudt det. Videre bistå med henvendelse til lokal administrator for barnekoordinatorer ved KFF. Lokal admin. ved KFF vurderer om barnekoordinator skal opprettes, og tildeler koordinator. Barnekoordinator skal sørge for samordning av tjenestetilbudet med IP som verktøy, og sikre fremdrift. Skal videre ha oversikt over og bidra aktivt til å ivareta kommunens ansvar for nødvendig oppfølging og tilrettelegging for familien og barnet i form av tilbud om eller ytelser, gi helhetlig veiledning, og informere om relevante pasient- og brukerorganisasjoner.

Strategiske valg og fokusområder

Barn og unge dannes, lærer og mestrer gjennom møte og samhandling med forskjellige aktører på mange arenaer. Å bygge gode, trygge og stimulerende oppvekstmiljø er for stort og omfattende til å overlates til én instans alene. «Det skal en landsby til for å oppdra et barn» (afrikansk ordtak). Samtidig som tidlig innsats skal ha fokus på barn og unge som hele mennesker, er det nødvendig å spisse innsatsen og ha spesiell oppmerksomhet mot områder hvor undersøkelser, forskning og erfaring over tid har synliggjort tydelige behov og utfordringer.

Hovedstrategier

Åsnes kommune legger til grunn 3 hovedstrategier i sitt arbeid med tidlig innsats:

1 . Vi skal sikre kontinuerlig kompetanse og handling innenfor tidlig innsats

Målrettet innsats forutsetter kunnskap og innsikt hos alle voksne som har med barn og unge å gjøre. Barn trenger voksne som ser, kan, forstår og handler riktig. Det skal ytes rett hjelp til rett tid i tidlig innsats perspektiv.

2 . Vi skal sikre god samhandling på laveste mulig nivå

Ansatte i Åsnes skal ha et familieperspektiv i sin yrkesutøvelse som kan bidra til bedre samhandling. Gjennom ulike fora og rutiner på ulike nivå skal vi sikre tverrfaglig samarbeid og samhandling på tvers av sektorer. Dette skal sikre en helhetlig og koordinert innsats.

Åsnes ansatte skal ha fokus på samhandling mellom tjenester for voksne og tjenester for barn.

3 .Vi skal sikre medvirkning og støtte til enkeltindividet og familier

I arbeidet med å forebygge vold og omsorgssvikt er det viktigste vi kan gjøre å støtte foreldrene. Målet er at alle som har omsorg for barn skal vite hvor de skal gå når de er urolige/ bekymret, og det skal være enkelt å finne fram til råd og veiledning.

Dette er også i tråd med nasjonale satsinger som legger vekt på at «Alle barn og unge i Norge skal ha de samme rettighetene og mulighetene uavhengig av foreldrenes utgangspunkt». I Åsnes skal vi sikre dette gjennom Åsnesmodellen, ulike foreldrestøttende tiltak og fokus på pårørendearbeid og barnefattigdom.

Familiens hus

Familiens hus er en enhet og en samordnings-modell som har til hensikt å øke samhandling mellom tjenestene i kommunen, for å gi et mer helhetlig tilbud. Denne samhandlingsmodellen har fokus på forebyggende arbeid og tidlig innsats. Dette er i tråd med nasjonale satsinger, som legger vekt på at alle barn og unge skal ha de samme rettighetene og mulighetene uavhengig av foreldrenes utgangspunkt.

Struktur og forankring

For å oppnå at tverrfaglig tidlig innsats fungerer, i alt arbeid for barn og unge i Åsnes, må alle ansatte i alle enheter og på alle nivå i kommunen ha eierforhold til den helhetlige satsingen.

I Åsnes er det på systemnivå Strategisk team for tidlig innsats som har den strategiske rollen i kommunens arbeid med å hjelpe de barna/familiene som trenger det mest og som skal samordne tidlig innsats.

Strategisk team for tidlig innsats og samhandling

Teamet skal være forankret i overordnet strategisk ledelse. Strategisk team har som ansvar å påse at strategien følges og følge opp rapportering.

Deltagere i «*Strategisk team tidlig innsats*»:

- Ledende helsesykepleier
- Leder barnevern
- Leder Flisa ungdomshus
- Koordinator Åsnesmodellen
- Enhetsleder skole
- Avdelingsleder psykisk helse og rus
- Leder NAV Solør
- Koordinator SLT
- Barnehagemyndighet
- Leder KFF
- Rådgiver Oppvekst

Møtes regelmessig etter et oppsatt årshjul. Dette skal være strukturerte møter som er planlagt. Ved akutte behov innkalles det til ekstra møte. Representanter for barnehage og skole velges av ledermøtet for oppvekst.

Rådgiver oppvekst opptre på vegne av sektorlederne for oppvekst og helse, omsorg og velferd. Sektorleder oppvekst er ansvarlig for oppfølgingen av «*Strategisk team tidlig innsats*». Teamet innkaller øvrige ressurspersoner ved behov.

Åsnes kommune har valgt ut områder hvor vi skal måle suksessfaktorene for tidlig innsats. Åsnes har valgt å lage egne grupper for de ulike områdene. Disse undergruppene jobber med spesifikke områder med egne handlingsplaner. Gruppene skal ha en ansvarlig leder og de rapporterer til strategisk team for tidlig innsats. Oversikt over gruppene og områdene ligger som vedlegg til strategiplanen.

For å kunne lykkes med det tverrfaglige samarbeidet er det avgjørende at de ulike yrkesgruppene utfordres til å bidra med sitt fag, og at de besitter gode holdninger og kunnskap til det å jobbe på tvers av tjenesteområdene for barns beste.

Enhetsnivå

Hovedtyngden av det løpende arbeidet med tidlig innsats skjer gjennom den daglige virksomheten. Den systematiske satsingen på tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid skal

synliggjøres tydelig i enhetenes mål, prioriteringer og tiltak. Enhetene rapporterer også til Strategisk team

Sektornivå

Innenfor hvert sektorområde foregår mye tverrfaglig samarbeid om tidlig innsats, formelt og uformelt. Sektorleder har et overordnet ansvar for å følge opp innsatsen innenfor sitt tjenesteområde. Ansvarer innebærer:

- samordning av aktiviteter og planer
- helhetlig kompetanse- og fagutvikling
- økonomiske og faglige prioriteringer
- evaluering og rapportering til Strategisk team

Rapportering og evaluering

Strategisk team for tidlig innsats skal årlig rapportere til sektorleder for oppvekst og sektorleder for helse, omsorg og velferd. Rapporteringen skal inneholde statistikk fra alle enheter, tjenester og avdelinger i sektor oppvekst, og fra Enhet psykisk helse og rus og NAV Åsnes. Hvilken statistikk og fra hvilke områder avgjøres av *Strategisk team for tidlig innsats* og fremkommer i Handlingsplanen.

Den årlige rapporteringen videreføres til Utvalg oppvekst og Kommunestyret, sammen med *Kvalitetsmelding for grunnskolen* og Tilstandsrapport for barnevern.

Plan for tidlig innsats og tverrfaglig samhandling (barn, unge og familier) skal evalueres i forbindelse med den årlige rapporteringen.

Handlingsplan

Handlingsplanen, vedlegg til denne planen, vil være styrende fundament for det tverrfaglige samarbeidet/samhandlingen med tidlig innsats. En viktig del av planen er å sikre rapportering og evaluering av tiltakene i handlingsplanen årlig. Handlingsplanen vil justeres etter evalueringene.

Tiltakene har i hovedsak tverrfaglig karakter og har sitt utspring i planens hovedstrategier. Oversikten indikerer også hvem som er hovedansvarlig for tiltakene og gir et tidsperspektiv for gjennomføring. Handlingsplanen skal inngå som en del av grunnlaget for det årlige arbeidet med budsjett og økonomiplan. Tiltakene vil vurderes og må tilpasses kommunens til enhver tid tilgjengelige økonomiske rammer. Tiltakene er oppdelt i **Universelle tiltak** (forebyggende tiltak for alle), **Selektive tiltak** (tidlig innsats, målrettet forebygging for barn/familier i risiko for større vansker) og **Indikative tiltak** (for reparasjon/behandling ved etablerte vansker.)

Tiltak	Hvilke tjenester	Koordinator
Samordning av lokale rus og kriminalitets-forebyggende tiltak. Fokus på aldersgruppe 0-25 år.	Politiråd, Koordineringsgruppe, arbeidsgrupper	SLT Koordinator
Utsett! På foreldremøter på ungdomsskolen, for forebygging rus.	Ulike tjenester bidrar inn, etter sertifisering i materialet	SLT-koordinator
Identifisering av barn i risiko og handlingskompetanse	BIR – (barn i risiko): Ressursgruppe - «Fra bekymring til handling». Opplæring og forebygging og «Nasjonalfaglig retningslinje i tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge»	Familiens hus
Forebygge utenforskap	Samarbeid med bibliotek, ungdomshus, Natt-ravner, ferieklubb, Kulturskole, lag foreninger og BUA	Strategisk team
Skole/ barnehage og foreldresamarbeid	Foreldremøter skal ha så godt innhold på alle nivå at det er attraktivt å delta som foresatt. Foreldremøter skal være kunnskapsbasert og tilføre nytte til foresatte på nivået de befinner seg, og nivået de skal til. Foresatte skal være forberedt til de ulike utfordringer de kommer til å møte i barnets oppvekst. Her skal det være kultur for samhandling slik at ulike tjenester og etater skal delta innen sitt fagfelt.	Sektorleder oppvekst
Foreldreveiledningstiltak ICDP	Helsestasjonen, barnehage og skole. Det skal være en sterk forventning om at alle foresatte i barnehagene skal. I tillegg skal det være en sterk	Familiens hus Ansvar: mor-barn gruppe- Helsesykepleier ved oppstart i barnehage og

Tiltak	Hvilke tjenester	Koordinator
	forventning om at alle skal ta oppfriskningskurs før skolestart.	skolestartgruppen- barnehageansatte
Foreldreveiledningstiltak (COS-P Circle of security/Trygghetssirkelen,	Alle foresatte i barnehagene/skolene skal få oversikt over cos-p kursene. Vi tilbyr kurs til alle foreldre i riktig aldersgruppe: småbarnsforeldre, barneforeldre, og ungdomsforeldre. Ansatte skal anbefale deltagelse på kurset for foreldre med barn/familier med sårbarheter. Det skal ligge en sterk forventning om at alle foresatte som har barn skal delta på kurset.	Familiens hus
Observasjoner (etter Kvello modellen) i barnehagene, for tverrfaglig samhandling og tilbud om hjelpetiltak for barn man ser kan ha behov for det.	Barnevern, PPT, helsesykepleiere, ansatte i barnehage, logoped, fysioterapeut	Ledende helsesykepleier, Rådgiver oppvekst
Kartlegging og samhandling 0-6 år	Koordineringsgruppe for «Tidlig innsats Kvello», tverrfaglig team som observerer barna og barnehagen som system.	Familiens Hus
Psykologisk førstehjelp i barne- og ungdomsskolene	Helsesykepleier, skolehelsetjenesten, sosiallærer	
Tankevirus i ungdomsskolen og videregående skole	Nav ung, BFT	
Voldsforebygging	«Jeg vet» skal brukes i barnehage og grunnskole skal brukes. Vold i nære relasjoner, handlingsplan	Skole, helsesykepleier, skolehelsetjenesten
Foreldrekurs- Gleding Trygt og godt barnehagemiljø	Barnehager	Barnehagemyndighet/ styrere

Tiltak	Hvilke tjenester	Koordinator
Kostholdsprosjekt i barnehager og SFO	Friskliv, barnehager, SFO og foresatte	friskliv
Prosjekt fysisk aktivitet og motorisk utvikling i BHG	Friskliv, BHG og foresatte	friskliv
Kommunal fysioterapeut	Friskliv	friskliv
Ungdomshus	Kultur og samfunn	Leder ungdomshus
Ungdataundersøkelse	Korus Øst, skoler	SLT koordinator
Mestringsuke 40	Ungdomsskole, politi, SLT, ruskoordinator, friskliv, skolehelsetjenesten, foresatte, NAV	Miljøteam Ungdomsskole
Tilbakemeldingskultur	Åsnes skal utvikle en bedre tilbakemeldingskultur og sikre brukermedvirkning og involvering på ulike nivå.	Strategisk team
Foreldre og barn i permisjonstid	Fysio, friskliv, Helsestasjon	friskliv
Foreldreveiledningstiltak COS-P Circle of security/Trygghetssirkelen, spesifikk støttetiltak i barnevern.	Alle ansatte i barnehagene/skolene skal få oversikt over cos-p kursene. Vi tilbyr kurs til alle foreldre i riktig aldersgruppe: småbarnsforeldre, barneforeldre, og ungdomsforeldre. Ansatte skal anbefale deltagelse på kurset for foreldre med barn/familier med sårbarheter. Det skal ligge en sterk forventning om at alle foresatte som har barn skal delta på kurset.	Familiens hus
Pårørendearbeid i Åsnes, ivaretagelse av barn som pårørende	Aktuelle tjenester utarbeider en	Avd.leder i hjemmetjenesten har ansvaret for

Tiltak	Hvilke tjenester	Koordinator
	pårørendestrategi og handlingsplan Åsnes skal utarbeide en rutine og vurdere ulike tilbud for ivaretagelse av barn og voksne som pårørende. Arbeidet skal koordineres.	arbeidsgruppe. En deltar fra helsestasjonen/familiens hus.
Tettere oppfølging av psykisk syke foresatte med omsorg for barn, tverrfaglig samarbeid. Ivaretagelse av barn som pårørende.	Psykisk helse og rustjenesten, BFT	Sparbyhuset
Sikre tverrfaglig samhandling mellom tjenester med fokus på livsmestring	Inkludere fokus på levekårsutsatte barn og ungdom, og på et samarbeid mellom kommunen og frivillige organisasjoner.	Strategisk team/frivillighetskoordinator
Veilede foresatte og ansatte i forbindelse med utsatte barn Tverrfaglig målrettet samhandling i saker for tidlig innsats: Samarbeidsfora: Barnehagehelseteam/ skolehelseteam Fokusmøter Samhandlingsverktøyet Flyt samspill brukes for tverrfaglig samhandling, helhetlig målrettet innsats, og brukarmedvirkning: Ved tidlig innsats (Stafettlogg), Individuell plan med koordinator og barnekoordinator.	Barnevern Faste deltakere i disse foraene, og de aktuelle i fokusmøter Hver enkelt ansatt ansvar for å tilby når vilkår er oppfylt. Følge prosedyrer i Compilo.	Leder Barnevern Leder i bhg. og skole, leder av familiens hus for fokusmøter. Leder for strategisk team ansvar for evaluering Systemansvarlig for Flyt samspill, med jevnlig møter med sektorledelse.
Omsorgsovertagelse, Fastlegetjenesten	Barnevern Ved mistanke om at et barn eller ungdom er utsatt for vold, overgrep eller omsorgssvikt, har fastlegen plikt til å iverksette sikringstiltak. Fastlegen må også vurdere om det er behov for henvisning til psykisk	Leder Barnevern Fastlegetjenesten

Tiltak	Hvilke tjenester	Koordinator
	helsetjeneste i kommunen eller BUP.	
Akutt plasseringer barn under 18	Barnevern	Leder barnevern
Samarbeidsavtale mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten/BUP, og oppfølging av denne.	Sektorleder helse/sectorleder oppvekst	Leder for strategisk team
Samarbeidsmøter med BUP Elverum	I kjente enkeltsaker og for avklaring	Leder ved helsestasjonen.

«Ikke noe barn er «ingen». Også barn som føler seg utenfor, er noen som trenger å bli møtt. Og der er du den viktigste personen i hele verden.»

Hedvig Montgomery

ÅSNES KOMMUNE